

87544

DİNLER TARİHİ DERNEĞİ YAYINLARI / 3

Dinler Tarihi Araştırmaları - III
(Sempozyum, 09-10 Haziran 2001, Ankara)

2000. YILINDA HIRİSTİYANLIK
(DÜNÜ, BUGÜNÜ ve GELECEĞİ)

Ankara
2002

GÜNÜMÜZDE KATOLİK HİRİSTİYANLIK

Dr. Ali İsrâ GÜNGÖR*

Günümüzde dokuz yüz milyondan fazla müntesibi olan ve 41 ülkeye yayılmış bulunan Katolik Kilisesi'nin, en yoğun bulunduğu bölge Latin Amerika'dır. Merkezîyetçi bir yapıya sahip olan ve idare merkezi Vatikan'da bulunan Katolik Kilisesi'nin ruhani lideri, Petrus'un halefi kabul edilen ve Roma piskoposu olan "Papa"dır. Papa'nın yanılmazlığı doktrini, hiyerarşik yapılanma, merkezi ve muhafazakar idare sistemi, Papa'nın daveti ve onayıyla meşruiyet kazanan bir genel konsil anlayışı, Katolik Kilisesi'nin en ayırdedici özellikleridir.

Katolik Kilisesi'nin günümüzdeki durumuna, II. Vatikan Konsiliyle gelen yeni yaklaşımlara ve konsile yönelik eleştirilere geçmeden önce, "Katolik" kelimesi üzerinde durmak yararlı olacaktır.

"Katolik" kelimesi, Grekçe, evrensel anlamına gelen "katholikos" sıfatından gelmektedir. İlk olarak Antakyalı Aziz İgnatius (ö.107) tarafından kullanılan bu kelime, Reformasyon'dan bu tarafa genel olarak "Protestan" kelimesine karşıt olarak kullanılmıştır. Fakat bu kelimenin esas karşıtının, "sectarian" (dar görüşlü, tarikatçı, mezhepçi) kelimesi olduğu bilinmemektedir. "Sectarian" kelimesi, kendisini bütün dünyaya yayılmış Kilise'den ve bir dereceye kadar bizzat dünyadan soyutlamış ve "Kilise'nin sadece bir parçasına ait olan" anlamına gelmektedir. Fakat, "Katolik" kelimesinin kullanımı, 11. yüzyıldaki Doğu-Batı ayrılığında ve 16. yüzyıldaki Protestan Reformu'ndan sonra bölücü bir anlam kazanmıştır. Batı kendi adına "Katolik Kilisesi" ünvanına sahip çıkmış; Roma ile komünyon bağı olan Doğu ise kendine, "Kutsal Ortodoks Kilisesi" adını uygun görmüştür. Reformasyon'un meydana getirdiği bölünmeden sonra, Roma ile bağı koparmayanlar "Katolik" sıfatını kaybetmemiş; papalıkla bağı koparan kiliseler ise "Protestan" adını almıştır. Bununla birlikte, günümüzde, Katolik sıfatının, aynı zamanda, kendilerini evanjelik, reforme olmuş ve katolik sayan diğer birçok Hıristiyana da işaret ettiğini ısrarla savunanlar vardır¹. Ni-

* Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dinler Tarihi Anabilim Dalı

1 Bkz. Richard McBrien, Catholicism, London 1994, 4.

tekim II. Vatikan Konsili de, Katolik Kilisesi dışındaki kiliseleri kendine dahil etmek için “katoliklik” anlayışını genişletmiş ve onlardan “katolikliğin çeşitli derecelerine sahip olanlar” diye söz etmiştir².

Bununla birlikte, bu konudaki ihtilafın hala çözüme ulaşmamış bir boyutu vardır. Roma ile bağı devam eden katolikler Roma katoliği midir yoksa sadece katolik midir? Katolik Kilisesi’nin dışında olanlar gibi içinde olan bazı katolikler de “Roma” sıfatını kullanmayı ökümenik açıdan uygun bulmamaktadır. Çünkü onlara göre, birçok Anglikan, Ortodoks, Protestan ve Doğu Hıristiyanı da kendini katolik saymaktadır. Diğer bazı katolikler de “Roma” sıfatının kilisebilimi alanında kullanılmasına karşı çıkmaktadır. Onlara göre, “Roma” sıfatı, katolikliği tanımlamaktan ziyade daraltmaktadır.

Tanınmış Katolik ilahiyatçılardan biri olan Richard McBrien, Petrus’un, Kilise’nin temeli ve baş kılavuzu olarak görevlendirilişinin Roma’da değil, Kudüs’te vuku bulduğuna dikkat çekerek, Hıristiyan kiliseleri arasında katolikliğin ayırdedici işaretlerinden birinin, Roma’nın önceliği değil, Petrus’un önceliği olduğunu ifade etmektedir. Ona göre, “Roma” sıfatı, daha uygun olarak, Roma piskoposluk bölgesine veya Roma’nın görüşüne işaret etmektedir. Dolayısıyla, Kilise’yi aynı anda “Katolik” ve “Roma” diye isimlendirenler tutarsız duruma düşmektedir. McBrien, Doğu ritlerini uygulayan ve Roma ile birlik halinde olan katoliklerin de “Roma” sıfatını hoş karşılamadıklarını belirtmektedir. Ona göre, Latin ve Roma geleneğine bağlı olmakla birlikte, Latin ve Roma karakterli olmayan 7 kilise geleneği (Ermeni, Bizans, Kıpti, Habeş, Doğu Süryani (Keldani), Batı Süryani ve Maroni), Roma piskoposu ile birlik halinde olan birer katolik kilisedir. Bunların hiçbiri Roma Katolik kilisesi değildir. Bu yüzden katoliklik, ne dar anlamda Romalı ne de dar anlamda Batılıdır. Ona göre, katoliklik, kelimenin tam anlamıyla evrenseldir.

Bununla birlikte, günümüzde, Katolik Kilisesi denildiğinde, Roma Katolik Kilisesi anlaşılmalıdır. Bu, 1054 yılındaki Doğu-Batı bölünmesinden sonra Batı Kilisesi’nin takip ettiği politikanın bir eseridir. Bu sürecin ayrıntıları üzerinde durmaksızın, Katolik Kilisesi’nin günümüzdeki durumuna geçmek istiyorum.

2 Lumen Gentium, 8.

Katolik Kilisesi, II. Vatikan Konsili ile yeni bir döneme girmiştir. Kilise, Karl Rahner'in de ifade ettiği gibi, günümüzde, daha önce bir defa tecrübe ettiği büyüklükte bir geçiş dönemini yeniden yaşamaktadır. Tarihinin ilk dönemlerinde, kısa bir süre Yahudi-Hıristiyan karakterle yaşayan Kilise, daha sonra karakterinin ve kültürünün Hellenizm'le değişime uğradığı ve nihayetinde Avrupa karakterli hale geldiği uzun bir geçiş sürecine girmiştir. Bu geçiş süreci, Kudüs'teki Havariler Konsili'nin temel konusu olmuştur. Rahner'e göre, II. Vatikan Konsili, Kilise'nin kültürel ve teolojik durumunda, ikinci büyük değişimi başlatan konsil olmuştur. Ona göre, halen yaşanan şey, büyük oranda Avrupa ve Kuzey Amerika karakterli olan Batı Hıristiyanlığının bir dünya kilisesine dönüşmesi sürecidir³.

Diğer yandan, Kilise'nin günümüzde bir reform, yenilenme ve değişim arzusu içinde olduğunu, fakat bunun daha önceki reform denemelerinden derin bir farkının bulunmadığını ileri süren ilahiyatçılar da vardır⁴. Gerçekten, günümüzdeki Katolik Kilisesi'nde, Papa XXIII. John'un, "Kilise'yi günümüze taşımak" anlamına gelen "Aggiornamento" kelimesiyle ifade ettiği bir yenilenme biçimi, bu görüşü destekler mahiyettedir. Bu yenilenme biçiminde, yeniliklere ve gelişmelere açık olmak, fakat geleneksel mirasa dayanmak ve sadık kalmak zihniyeti hakimdir.

Günümüzde Katolik Kilisesi'nin, dolayısıyla Katolik Hıristiyanlığın içinde bulunduğu durumu ortaya koyabilmek için; önce II. Vatikan Konsili vasıtasıyla gelen yeni yaklaşımlar ve bunlara yönelik eleştiriler üzerinde durmak; daha sonra da Katolik Kilisesi'nin içinde bulunduğu süreçte karşılaştığı zorluklara dikkat çekmek yerinde olacaktır.

1- II. Vatikan Konsili Vasıtasıyla Gelen Yeni Yaklaşımlar

Her şeyden önce ifade etmek gerekir ki, II. Vatikan Konsili, teolojyi, Kilise'de gerçekleştirilmek istenen reformun ve değişimin temel bir vasıtası olarak görmemiştir. Dolayısıyla bu konsil, Katolik teolojinin yenilenmesi sorumluluğunu da üstlenmemiştir. Her ne kadar Rahner, Congar, Danielou, De Lubac, Von Balthasar ve Chenu gibi ilahiyatçıların çalışmaları, konsil öncesi teolojik çizgi ile sonrası arasındaki sürekliliği koparmadan

3 Bkz. Karl Rahner, "Towards a Fundamental Theological Interpretation of Vatican Council II", *Theological Studies* 40 (1979) 716-727.

4 Bkz. John O'Malley, "Reform, Historical Consciousness and Vatican II's Aggiornamento", *Theological Studies*, Vol:32, No:4, 1971, 573-601.

bazı yeni yaklaşımlar ortaya koymuşsa da, bu ilahiyatçıların konsil sonrası teolojinin merkezi bakış açısını sağladıklarını söylemek artık mümkün değildir. Bu itibarla II. Vatikan Konsili'nin teolojije temel katkısı, herhangi bir konuya, örneğin vahiy veya kilisebilime özel bir yaklaşımın resmen kabulü şeklinde değil, teolojik düşüncenin hayat bulacağı yeni alana yani içinde yaşadığımız dünyaya dikkat çekmek şeklinde olmuştur⁵.

Konsilin *Gaudium et Spes* isimli dokümanında da ifade edildiği gibi, Kilise'nin artık bu dünyaya ait tecrübeler ve bunlara ait gerçekliklere derinden angaje olması gerektiği düşünülmektedir⁶. Kilise'nin, kurumsal bir Hıristiyanlık içinde bu dünyadan uzak durmaması, tam tersine toplumun tecrübelerinden yararlanması ve insanlığı tarihin derinliklerine götüren bağları da koparmaması gerektiği vurgulanmaktadır. Konsil, bu çerçevede bazı yeni öneriler getirmiştir.

Bunlardan birincisi, Kilise'nin sınırlarını oldukça genişleten; Kilise'yi, "Mesih'in Mistik Bedeni", "Tanrı'nın Halkı", "Evrensel Sakrament" ve "Sır" gibi kavramlarla⁷ yeniden tanımlayan ve Kilise'ye mensubiyet tartışmalarına yeni bir yorum getiren kapsayıcı yaklaşımdır. Katolik Kilisesi, kapsayıcı yaklaşım çerçevesinde; hem diğer Hıristiyan kiliselerine hem de Hıristiyan olmayanlara bakışını yeniden gözden geçirmiştir. Bu noktada, en azından kullandığı dilde bir yeniliğin mevcut olduğunu söylemek mümkündür. Fakat bundan daha önemlisi, II. Vatikan Konsili'nin, kurtuluşa ulaşmanın yegane vasıtası olarak Katolik Kilisesini merkeze alan, Hıristiyanlık dışındaki dinlerin bu konudaki rolünü belirsiz bırakan ve böylece ilerideki muhtemel gelişmelere açık kapı bırakan tutumudur. Bu tutum, dışlayıcı yaklaşımdan kapsayıcı yaklaşıma doğru geçişin basamaklarından biridir.

İkincisi, Katolik Kilisesi'nin, içinde bulunduğu dünyayı pozitif bir şekilde algılaması, kültürün önemini yeniden keşfetmesi ve etkileşimin tek yönlü olmadığını farketmesidir. Bir başka ifadeyle Katolik Kilisesinin, kendisinin de diğer kültürlerden etkilendiğini kabul etmesidir. Bu yeni yaklaşımlar çerçevesinde, Katolik Kilisesi, birisi Kilise'nin mesajının diğer kültürle-

5 John McDade, "Catholic Theology in the Post-Conciliar Period", *Modern Catholicism Vatican II and After*, Ed. Adrian Hastings, London 1991, 14.

6 Bkz. *Gaudium et Spes*, 25, 29, 32, 40-43.

7 Bkz. *Lumen Gentium*, 1, 9, 11.

re uygun şekilde adaptasyonunu ifade eden "İnkültürasyon" projesi⁸; diğeri de, kurtuluş kavramını, insanların bu dünyadaki sosyal, kültürel, ekonomik ve politik problemleriyle ilişkilendiren "Sosyal Adalet" projesi olmak üzere iki büyük proje ortaya çıkarmıştır. Katolik Kilisesi'nin bu yöndeki yaklaşımları, özellikle Güney Amerika'da ortaya çıkan "Kurtuluş Teolojisi Hareketi"ni⁹ ve buna bağlı olarak modernist ilahiyatçıların teşvikiyle Kilise'nin hiyerarşik yapısını yıkmaya yönelik bazı hareketleri ortaya çıkarmıştır. Hem inkültürasyon projesi hem de sosyal adalet projesi, Karl Rahner'in ifadesiyle, Katolik Kilisesi'nin bir "Dünya Kilisesi" haline gelme hayallerinin altyapısını oluşturmaktadır.

Bütün bu gelişmelere rağmen II. Vatikan Konsili'nin gerçekten "yeni" sayılabilecek nitelikte neler getirdiği konusu tam açık değildir. II. Vatikan Konsili'nin, Kilise'nin geleneksel problemlerinden birçoğunu çözemediğini ifade etmemiz gerekir. Katolik Kilisesi, diğer kiliselere ve Hıristiyan olmayanlara bakışını gözden geçirmiş, fakat değiştirmemiştir. Roma'nın önceliği, Papa'nın yanılmazlığı, Kilise'nin merkezîyetçi yapısı veya "Öğreten Kilise-Öğrenen Kilise" ayırımı problemleri hala canlılığını korumaktadır. O halde değişen nedir?

Kanaatimizce, bu sorunun cevabını, Papa XXIII. John'un, II. Vatikan Konsili'ni açış konuşmasında kullandığı "Aggiornamento" kavramının içeriğinde bulmak mümkündür. Kısaca "Kilise'yi günümüze taşımak" anlamına gelen bu kelime, oldukça kapsamlı bir anlama sahiptir. Bu nedenle papa bu kelimeyi bilinçli olarak kullanmıştır. Papa bu kavramla, Katolik Kilisesi'nin arzu ettiği reform, yenilenme ve değişimin mahiyetine işaret etmiştir. Papa, II. Vatikan Konsili'ni açış konuşmasında, Kilise'de uygun ıslahat yapmaktan, hoşgörünün sınırlarından, zorluklardan, ihtiyaçlardan ve eski hakikatleri yeni kelimelerle ifade etmekten söz etmiştir. Cizvit ilahiyatçı O'Malley'e göre, papanın kullandığı bu ifadeler, konsile hakim olan zihniyeti yansıtmaktadır. Yani papanın sözlerindeki muhafazakarlık, I. Vatikan Konsili'nin muhafazakar tutumundan daha belirgindir. Ona göre, konsil, yenilenme ve reform arzusunu Hıristiyan hayatının kaynaklarına geri dönmekle gerçekleştirmeye çalışmıştır. Fakat bunun arzulanmış şekilde ger-

8 Bkz. Arji A. Roest Crollius, "Inculturation", Following Christ in Mission, Ed. Sebastian Karotemprel, Nairobi 1995, 110-119.

9 Bkz. Gustavo Gutierrez, A Theology of Liberation, London 1988.

çekleşmesinin imkansız olduğu da konsil sonrası dönemde ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, II. Vatikan Konsili'nin, "Kilise'yi günümüze adapte etme" fikrinin daha önceki reform isteklerinden derin bir farkının bulunmadığını söylemek mümkündür.

2- Konsilin Bazı Yaklaşımlarına Yönelik Eleştiriler

Günümüzde Katolik Hıristiyanlığın yönünü belirleyen II. Vatikan Konsili kararları, geçen otuz beş yıllık dönemde birçok açıdan değerlendirmelere tabi tutulmuş ve üzerinde çalışmalar yapılmıştır. Buna rağmen söz konusu konsilin sonuçları açısından meydana gelen değişiklikleri ve gelişmeleri tam olarak ayırt edebilmek oldukça zordur. Bu nedenle konsil, temel yaklaşımları açısından bazı eleştiriler almış ve almaya devam etmektedir.

Bunlardan birincisi, bu konsil kültürel ve entelektüel açıdan dünyanın içinde bulunduğu durum karşısında öncelikle Katolik inancını korumak, daha sonra da bütün insanlığa yol göstermek için toplanmıştı. Ancak konsil yaklaşımları ve sonuçları itibarıyla bunu sağlayacak bir dil kullanamamış ve teolojik açıdan oldukça muhafazakar bir tutum sergilemiştir. Bu teolojik muhafazakarlık, çoğu zaman bazı radikal sosyal hareketlere zemin hazırlamaktadır¹⁰. Özellikle Karl Rahner'in gayretleriyle küresel bir yaklaşım ortaya koymayı hedefleyen konsil, üçüncü dünyanın beklentilerini karşılayamamak, Avrupa karakterli Hıristiyanlık anlayışından kurtulamamak ve gelişmekte olan toplumlara Batının liderliğini empoze etmeye devam etmek gibi eksiklikleri açısından dikkate değer eleştiriler almıştır¹¹.

İkincisi, konsilin büyük bir iddia ile kendi ürünü olduğunu savunduğu ökümenik yaklaşımın¹² da bu konsille başladığını ifade etmek mümkün değildir. Zira Hıristiyan dünyasında ökümenik faaliyetlerin başlangıcı konsil öncesi döneme dayanmaktadır ve Protestanların öncülüğünde gelişme kaydetmiştir¹³.

Üçüncüsü, konsilin, Kilise'yi tanımlarken "Tanrı'nın Ailesi" gibi kavramları kullanması, piskoposlar ve papazlar arasında geniş çaplı istişarenin (collegiality) gereğine dikkat çekmesi ve özellikle Kilise'nin modern mis-

10 Bkz. Adrian Hastings, A History of English Christianity 1920-1985, London 1986, 583.

11 Edward Norman, "An Outsider's Evaluation", Modern Catholicism, 457.

12 Bkz. Unitatis Redintegratio, 5-12.

13 Bkz. Ahmet Hikmet Eroğlu, Ökümenizm:Hıristiyanların Birlik Arayışı (Doçentlik Takdim Çalışması), Ankara 2000.

yonunda laik halka rol verilmesi yönündeki yaklaşımları takdir edilmekle birlikte, bu yaklaşımların konsil sonrası dönemde gerçek anlamda uygulama sahasına geçirilememesi bir başka eleştiri noktası olmuştur.

Dördüncüsü, konsilin, Lumen Gentium isimli dogmatik kararında geleneksel doktrinini aynen tekrarlaması ve papanın yanılmazlığını yeniden vurgulaması¹⁴ diğer kiliseleri çok şaşırtmamıştır. Çünkü Katoliklerle diğerleri arasındaki en temel ihtilaf noktalarından biri olan papanın yanılmazlığı, hatta bizzat kilisenin yanılmazlığı konusu, kendi doktrinini dünyaya yeni bir dille sunmak arzusunda olan konsil tarafından altı çizilerek yeniden ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, Katolik Kilisesi'nin, bu konsil vasıtasıyla, teolojik açıdan sergilediği "kapsayıcı" yaklaşım, onun bir dünya kilisesi haline gelme emellerini yansıtmaktadır. Nitekim Katolik Kilisesi'nin son 25 yıldır üzerinde önemle durduğu bir çalışma olan "inkültürasyon"¹⁵, temelde, Kilise'nin hiyerarşik yapısına ve Avrupa merkezli tavrına yöneltilecek ağır eleştiriler sonucunda ortaya çıkmıştır. Katolik Kilisesi bu eleştirilere konsille cevap vermek istemiş, hatta konsil sonrası dönemdeki çalışmalarıyla bu gayretini devam ettirmeye çalışmıştır. Bununla birlikte, teolojik muhafazakarlık¹⁶, özellikle Vatikan'ın litürjideki (ayin usulü) muhafazakar tutumu, yeni yaklaşımların başarılı olma şansını çok azaltmıştır.

Katolik Kilisesi'nin sosyal öğretisinin, modernleşmenin ahlaki ve kültürel yapıda meydana getirdiği tahribatı karşılayacak nitelikte olmaması da onun önündeki büyük engellerden biridir¹⁷.

Katolik Kilisesi'nin sosyal, kültürel ve ekonomik gelişmelere, istismar ve hakimiyet açısından yaklaşmaya devam etmesi ve yerel kiliselerin, yetkileri tanınmış olmasına rağmen, kendilerini Roma'ya devamlı bağımlı hissetmeleri de amaçladığı ilerlemeyi engelleyen faktörlerden biridir. Bu durum, özellikle evrensellik iddiasında olan bir kilise için büyük bir handikap olarak görülmektedir¹⁸.

14 Bkz. Lumen Gentium, 18-29.

15 Bkz. A. Roest Crolius, "Inkültürasyon", Çev. Ali İsrâ Güngör, Dini Araştırmalar, C.1, S.1, Mayıs 1998, 93.

16 Bkz. Adrian Hastings, A History of English Christianity, 583.

17 Aylward Shorter, Toward A Theology of Inculturation, New York 1995, 242-243.

18 Aylward Shorter, 249.

Günümüzde Katolik Kilisesi, kendine özgü bir yenilenme tarzını yeniden denemektedir. Bu, özellikle Cizvitlerin yaklaşımlarında dikkat çeken temel kaynaklara müracaat ederek yenilenme modelidir¹⁹. Bir başka ifadeyle, yeniliklere açık olmak, fakat geleneksel mirasa dayanmak ve sadık kalmak. Bu yaklaşımı Kilise'nin yeni projelerinde açıkça görmek mümkündür.

Örneğin Kilise, günümüzde diğer din mensuplarıyla diyaloga girmek istediğini ifade etmekte; fakat bu diyalogda hem kendini merkeze almakta hem de diyalogun yöntemini belirlemeye kalkışmaktadır²⁰. Dolayısıyla, Katolik Kilisesi ile diyaloga girmek, onun kullandığı kavramları ve dili iyi bilmeyi gerektirmektedir.

Aynı şekilde, Katolik Kilisesi'nin, günümüzdeki sosyal adalet projesi de kendine özgüdür. Nitekim Katolik Kilisesi, sosyal, kültürel, ekonomik ve politik nedenlerle sıkıntı içinde yaşayan günümüzün fakir insanlarıyla ilgilenmekte, fakat bunu İncil'in tebliğiyle ilişkilendirmekte ve misyoner karakterli bir sosyal öğreti ortaya koymaktadır. Nitekim, Katolik Kilisesi, Güney Amerika'daki "Kurtuluş Teolojisi" hareketine, marksist terminolojiyi ve marksist analizleri kullanması nedeniyle önceleri tepki gösterirken²¹; daha sonra bu teoloji hareketinin, İncil'in fakir, itilmiş ve zayıf insanlar arasındaki tebliğinde kullanılabilceğini farketmiş ve sonradan destek vermiştir²².

Katolik Kilisesi'nin "inkültürasyon" vasıtasıyla bir dünya kilisesi olma yönündeki hayalleri de benzer tavırlar nedeniyle amacına ulaşmamaktadır. Çünkü Kilise, İncil'in mesajını, diğer kültürlere, yerli terminolojiyi kullanarak sokmak gibi akılcı bir yaklaşım sergilerken; "Avrupa karakterli Hıristiyanlığı" söz konusu kültürlerle ihraç etmek veya dayatmak gibi geleneksel bir hataya düşmektedir. Bir başka ifadeyle, günümüzde Katolik Ki-

19 Douglas Letson-Michael Higgins, *The Jesuit Mystique*, London 1995, 49-50; Avery Dulles, "St. Ignatius and the Jesuit Theological Tradition", *Studies in the Spirituality of Jesuits*, 14/2 (March 1982).

20 Bkz. Lopez J. Gay, "Current Criticism of the Theology and Practice of Dialogue", *Bulletin X/2*, Roma 1989.

21 Bkz. Joseph Ratzinger, *Instruction on Certain Aspects of the Theology of Liberation*, Vatican Translation, St. Paul Editions, Boston 1984.

22 Thomas J. Malonay, "The Catholic Social Justice Tradition", *Thought*, June 1988, Vol.63, 143.

lisesi'nin önündeki en büyük engel, "Avrupa Karakterli Yapı"sından kurtulamamasıdır. Esasında kurtulma yönünde gerçek bir gayretinin olduğunu söylemek de zordur.

Günümüzde Katolik Kilisesi'nin durumunu, "Catholicism"(1994) isimli kitabı Amerika'da satış rekorları kıran Richard McBrien'in görüşleriyle özetlemek isabetli olacaktır. Ona göre, Katolilik, bir yandan, diğer Hıristiyan kiliseler, Hıristiyanlık dışındaki dinler, İsa Mesih'in İncil'i, modern dünyada Kilise hayatı ve misyonu konularında Vatikan Konsili'nin getirdiği yeni ökümenik vizyonla zenginleşmiştir. Diğer yandan ise, Katolik Kilisesi, "eski"yi yetersiz bir şekilde anlamak ve değerlendirmekten dolayı "yeni"yi benimseyenler ile kısmen kavradıkları bir gelenek adına değişime karşı inatla direnenler arasındaki anlaşmazlıkla zit gruplara ayrılmıştır. McBrien'a göre, günümüzde birçok Katolik, yeniliğe ve reforma açık olmak, fakat kendi Katolik mirasına dayanmak arasında bir yerde bulunmaktadır. II. Vatikan Konsili'nden beri biraraya gelen yeni nesiller, bu konuda hiçbir şekilde bir birlik sağlayamamıştır. Bunlara, eski ile yeni, geçmiş ile bugün, geleneksel olan ile çağdaş olan, II. Vatikan öncesi ile sonrası arasında genişleyen aralığa köprü kurma arayışında olan binlerce, belki de milyonlarca genç katolik de dahildir²³.

Günümüzde Katolik Kilisesi'nin ve Katolik Hıristiyanların içinde bulunduğu durumu doğru analiz edebilmek için II. Vatikan Konsili öncesindeki problemleri, konsildeki tartışmaları ve konsil sonrası gelişmeleri birlikte değerlendirmek gerekmektedir. Bugün Katolik Kilisesi bir dünya kilisesi olmayı hedeflerken kendi cemaatini hızla kaybetmekte, bütün insanlığa vermeyi düşündüğü ufku kendi mensuplarına bile vermeyi başaramamaktadır. Bu itibarla Kilisenin ve misyonerlerinin gelecekteki en büyük sıkıntısı belki de bu noktadaki çelişkilere dair muhatap kalacakları sorular olacaktır.

23 Richard McBrien, Catholicism, (önsöz).